

Beden terbiyesi kanunu

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 16/VII/1938 - Sayı : 3961)

No.
3530

Kabul tarihi
29 - VI - 1938

Umumî hükümler

BİRİNCİ MADDE — Yurddaşın fizik ve moral kabiliyetlerinin ulusal ve inkilâbî amaçlara göre gelişimini sağlayan oyun, jimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek maksadile Başvekâlete bağlı ve hükmî şahsiyeti haiz bir Beden terbiyesi genel direktörlüğü kurulmuştur.

İKİNCİ MADDE — Genel direktörlüğün merkezi (Ankara) dır.

Genel direktörlük mütlhak bütçe ile idare olunur. Hesab, muamelât ve sarfiyatı muhasebeî umumîye kanunu hükümlerine ve arttırma, eksiltme ve ihale kanunu hükümlerine tâbi değildir.

Genel direktörlüğün varidat ve masraf hesapları taallûk ettiği malî senenin hitamından itibaren en geç bir sene içinde Divanı muhasebatın tedkikine arz olunur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Genel direktörlük arsulusal spor temas ve münasebetlerinde merci olan resmî bir teşekküldür.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Gençler için kulüplere girmek ve boş zamanlarında beden terbiyesine devam etmek mecburidir. Haangi yaştaki vatandaşların ne kadar müddetle ve hangi mevsimlerde spor mükellefiyeti altında bulunacakları ve ne gibi devair ve müesseselerde beden hareketlerinin tatbiki lâzımgeleceği İcra Vekilleri Heyetince tavin olunur.

Merkez teşkilâtı ve merkez istişare heyeti

BESİNCİ MADDE — Bedenterbiyesi genel direktörlüğü merkezde bir genel direktör ile genel sekreterden, federasyonlar heyetlerinden ve teftiş, hesap, sağlık ve (Saha ve tesisler) dairelerinden ve (Neşriyat ve propaganda) (Muhaberat, muamelât ve arşiv), (Sicil ve lisans) ve (Müze ve kütüpane) şubelerinden teşekkül eder.

Genel direktörlük lüzumu kadar yerli ve yabancı mütehassıs ile memur ve müstahdem kullanır.

ALTINCI MADDE — Beden terbiyesi genel direktörü Başvekil tarafından intihab ve Cümhur Reisinin tasdıkı ile tayin olunur. Genel direktör bu kanunun hükümleri dairesinde kurulan teşekküllerin merci ve âmiri olup bu teşekküllerin çalışmalarından mesuldür.

Genel sekreter ile daire reisleri, federasyonlar başkanları ve şubeler müdürleri genel direktör tarafından intihab ve Başvekil tarafından tayin olunurlar. Diğer memurlar ve müstahdemler doğrudan doğruya genel direktör tarafından intihab ve tayin olunurlar.

YEDİNCİ MADDE — Bir veya daha fazla spor neveleri, teknik ve idare bakımından birer federasyona bağlanır. Federasyonların adedi Beden terbiyesi genel

direktörünün (istişare heyeti) nin de mütaleasını almak suretile yapacağı teklif üzerine Başvekil tarafından tesbit olunur.

SEKİZİNCİ MADDE — Merkez istişare heyeti Beden terbiyesi genel direktörünün reisliği altında memlekette spor bilgisi ve ihtisası ile tanınmış olanlar arasından Başvekil tarafından seçilecek beş zat ile Kültür, Millî Müdafaa, Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletlerinden intihab olunacak birer mümessilden tereküb eder. Kendilerini alâkalandıran işlerin müzakeresinde ilgili diğer vekâletlerin de birer mümessili bulundurulur.

DOKUZUNCU MADDE — Merkez istişare heyetinin vazifeleri :

- A) Genel direktörlükçe hazırlanan yıllık bütçeyi tedkik etmek,
- B) Genel direktörlükçe hazırlanan yıllık çalışma programını tedkik ve tasdik etmek,
- C) Teşkilâtı ilgilendiren talimatnameleri hazırlamak,
- D) Federasyonların kurulması ve meşgul olacakları spor şubeleri hakkında mütalea beyan etmek,
- E) Genel direktörlükçe kendisine havale edilen bütün işler hakkında mütalea beyan etmektir.

B ve C bendlerinde yazılı işler hakkında merkez istişare heyetinin vereceği karar katgidir. Ancak genel direktörlüğün talebi veya görülecek lüzum üzerine bu kararlar ya Başvekil veya İcra Vekilleri Heyeti tarafından fesih veya tadil olunabilir.

Vilâyet teşkilâtı

ONUNCU MADDE — Her vilâyet birbeden terbiyesi bölgesidir. Valiler bölgelerin başkanıdır. Beden terbiyesi işleri vilâyetlerde valilerin, kazalarda kaymakamların, nahiyelerde nahie müdürlerinin, belediye teşkilâtı olan köylerde belediye reislerinin ve diğer köylerde muhtarların idare ve mesuliyeti altındadır.

ON BİRİNCİ MADDE — Bölgelerde beden terbiyesi ve spor işleriyle meşgul olmak üzere valilerin mesuliyeti altında bölge beden terbiyesi direktörü ile o bölgede tatbik edilmekte olan spor nevilerinin alâkadar federasyonlarla mütenazır olarak, her biri için valinin seçeceği ve beden terbiyesi genel direktörlüğünün tasdik edeceği birer ajandan tereküb eden heyetler bulunur.

ON İKİNCİ MADDE — Lüzum görülecek vilâyetlerde beden terbiyesi işleriyle meşgul olmak üzere birer beden terbiyesi direktörü ve maiyetinde lüzumu kadar memur bulunur.

Kulübler, gruplar

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Gençlerin beden terbiyesi ve sporu bu kanun ile kurulacak ve bu kanun hükümlerine intibak ettirilecek olan kulübler ve gruplar vasıtasile yaptırılır.

Mekteb ve kıшла dışında elli ve daha çok beden terbiyesi mükellefiyeti çağında yurddaş bulunan köy, kasaba, şehir ve münferid mahallerde kulüb, elliden az yerlerde spor grupları kurulur.

Beden terbiyesi mükellefiyeti çağında yurddaş sayısı beş yüzden fazla olan kasaba ve şehirlerde her kulübe beş yüzden fazla ve iki yüzden noksan düşmemek şartile kasaba ve şehir kulüpleri tesis olunabilir.

Bu kulüblerin ve grupların imkân ve lüzumuna göre tesisi ve kulüblerin bu ka-

nun hükümlerine göre, tevhidî, tefriki ve feshî genel direktörlüğün göstereceği lüzum üzerine İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Halkevleri kendi mensublarına ve arzu edenlere kapalı veya açık salonlarda beden terbiyesi genel direktörlüğü ile müşterek olarak tertib edilecek programlara göre jimnastik, iskrim, güreş, yürüyüş, salon oyunları ve millî rakıslar gibi beden terbiyesi hareketleri yaptırılabilir.

Vilâyetler istişare heyetleri

ON BEŞİNCİ MADDE — Vilâyet istişare heyeti valilerin riyasetinde bölge beden terbiyesi direktörü, kültür direktörü, mahallî askerî kumandanı veya vekil edeceği zat, sıhhat müdürü, umumî meclisçe her yıl içinde seçilecek bir daimî encümen azası, belediye reisi ve merkezdeki lise veya orta okul beden terbiyesi öğretmeni ve vilâyet merkezinde sporda bilgisi ve ihtisasile tanınmış vali tarafından seçilecek 2-4 zattan tereküb eder.

ON ALTINCI MADDE — Kaza istişare heyeti kaymakamın reisliği altında maarif memuru, askerlik şubesi reisi, belediye reisi, Hükûmet doktoru, okul beden terbiyesi öğretmeni, kazada spor bilgisi ve ihtisası ile tanınmış kaymakam tarafından seçilecek birer zattan tereküb eder.

ON YEDİNCİ MADDE — Nahiye istişare heyeti, nahiye müdürünün reisliği altında belediye reisi yoksa merkez muhtarı, nahiye merkez okulu başöğretmeni ve kaymakamın seçeceği sporda bilgili veya ilgili iki zattan tereküb eder.

Köy istişare heyeti vazifesi köy ihtiyar heyetine verilmiştir.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Vilâyet, kaza, nahiye istişare heyetlerinin vazife ve salâhiyetleri nizamname ile tayin olunur.

Bütçe ve varidat

ON DOKUZUNCU MADDE — Beden terbiyesi genel direktörlüğünün ve ona bağlı teşkilâtın gelirleri:

- A) Umumî bütçeden ayrılacak tahsisat,
- B) Vilâyet hususî idare bütçelerine bir sene evvelki nakdî tahsilât yekûnlarının yüzde ikisi nisbetinde konulacak tahsisat;
- C) Geliri elli bin liradan fazla olan belediyelerin bir sene evvelki tahsilât yekûnlarının yüzde dördü,
- D) Her nevi spor müsabakaları ve müsamereler hâsilâtı ile diğer çeşidli gelirler,
- E) Teberrüldür.

(B) ve (C) fıkralarındaki gelirlere yüzde sekseni münhasıran mahallin beden terbiyesi saha ve tesislerinin vücade getirilmesine, geri kalan yüzde yirmisi de yine mahallin diğer beden terbiyesi teşkilât ve faaliyetlerine ve gerekli spor malzemesi tedariki masraflarına, genel direktörlüğünü direktiflerine göre tahsis olunur.

Mahallî idare ve belediyeler bütçelerinde mecburî hizmetler faslına bu tahsisatı koymazlarsa bütçelerini tasdika salâhiyetdar makamlar tarafından resen konulur.

Köy bütçelerine vilâyet umumî meclisi kararla münasib nisbette bir spor tahsisatı valiler tarafından kaydolunur.

YIRMİNCİ MADDE — Genel direktörlük bütçesi genel direktörlükçe hazırlanır ve istişare heyetinin tedkikından geçirildikten sonra Başvekil tarafından Büyük Millet Meclisine arz olunur.

Kulüplerin bütçeleri kendi nizamnamelerine göre tanzim edilir. Bunların gelir ve masrafları ve hesap usulleri genel direktörlüğün teftiş ve murakabesine tâbidir.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Memur ve işçi sayısı beş yüzden fazla olan müesseseler, fabrikalar, ticaret evleri ve sair kurumlar kendi memur ve işçilerine beden terbiyesi yaptırmak için genel direktörlüğün teklifi ve istişare heyetinin kararı üzerine İera Vekilleri Heyeti tarafından verilecek karara göre jimnastik salonu, spor alanı, yüzme havuzu ve saire gibi tesisleri yapmağa ve uzman beden terbiyesi öğretmeni veya antrenörü tutmağa meburdurlar.

Müteferrik hükümler

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Beden terbiyesi işleri kışlalarda Millî Müdafaa vekâleti, ceza evlerinde Adliye vekâleti, okullarda Maarif vekâleti ve Maarif vekâletine bağlı olmayan okul ve müesseselerde merbut oldukları vekâletler tarafından beden terbiyesi genel direktörlüğünce tesbit edilecek esaslar dairesinde tanzim ve takib olunur.

Bu maksadla işbu ilgili vekâletlerde beden terbiyesi işleriyle meşgul olmak üzere birer beden terbiyesi direktörlüğü kurulur.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Buldukları merkezin beden terbiyesi âmirlerinin vesikalarını taşıyan ve en az beş kişilik bir grup halinde spor hareketlerine veya müsabakalarına katılmak üzere seyahat eden sporcular Devlet nakil vasıtalarında meri tarifeler üzerinden yüzde elli tenzilâtli ücretle seyahat ederler.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Beden terbiyesi genel direktörlüğünün bütçesi müsaid olduğu zaman gerek beden terbiyesi Genel direktörlüğü teşkilâtına ve gerek orduya ve Maarif vekâletine lüzumu olan yüksek vasıflı beden terbiyesi ve spor öğretmenleri ile antrenör ve monitörler yetiştirmek ve beden terbiyesi ve sporun sıhî ve teknik kavaidini tesbit ve sporcuların sıhî kontrolleri işini tanzim etmek üzere Ankarada bir (Beden terbiyesi yüksek enstitüsü) kurulacaktır.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Hususî teşebbüslerle beden terbiyesi ve spor talimleri yapmak maksadile açılacak mekteb, salon ve enstitüler Genel direktörlüğün müsaadesine ve Devlet kontrolüne tâbidir.

Bunların genel direktörlüğe bağlı teşekküllere kanun ve nizamların verdiği hak ve muafiyetten istifade edebilmeleri için bu kanun ve nizamların hükümlerine uymaları şarttır.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Bu kanunun tatbik şekilleri bir nizamname ile tesbit olunur.

MUVAKKAT MADDE 1 — Beden terbiyesi Genel direktörlüğünün ilk senesi teşkilât kadrosu, verilecek tahsisata göre İera Vekilleri Heyeti kararla tesbit olunur.

MUVAKKAT MADDE 2 — 1938 malî senesi hususî idare ve belediyelerin beden terbiyesi ve spor işleri için bütçelerine koydukları tahsisat yüzde iki ve yüzde dört kaydine tâbi olmadan aynen verilir.

MUVAKKAT MADDE 3 — (Türk spor kurumu) nun bütün malları, hukuk ve vecibeleri beden terbiyesi Genel direktörlüğüne intikal eder.

Bu kurumda elyevm çalışmakta olan memur ve müstahdemler tercihan yeni te-

şekkle alınırlar. Alınmayanlara beher hizmet senesi mukabilinde bir aylık hesabile tazminat verilir.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

7 temmuz 1938

<i>Cumhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	30 - VI - 1938 ve 1/1125
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reislğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	7 - VII - 1938 ve 4/589
<i>Bu kanunun muzakerelerini gosteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 26 290,399,484:492